

SHAXSGA YO'NALTIRILGAN TA'LIM TEXNOLOGIYASINING SAMARADORLIGI

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15427553>

Egamberdieva Gulnora Ne'matovna
Farg'ona jamoat salomatligi tibbiyot instituti

Annotatsiya

Oxirgi yillarda yuzaga kelgan globallashuv jarayonlari ta'lim sohasiga ham jadal sur'atlar bilan kirib kelmoqda, axborot ma'lumotlarining ko'pligi, innovatsion texnologiyalarning o'z navbatida ta'lim mazmunida o'zgarishlar kiritilishini taqozo qilmoqda. **Mazkur maqolada tibbiyot yo'nalishida ta'lim olayotgan, jumladan oliy ma'lumotli hamshiralar yo'nalishi, talabalarni o'qitishda shaxsga yo'naltirilgan ta'lim mexoriyati va imkoniyatlari ochib berilgan. Jumladan, shaxsga yo'naltirilgan ta'limni tibbiyot kadrlarni tayyorlash uchun qo'llash imkoniyatlari hamda ijobiy ta'monlari ochib berilgan.**

Kalit so'zlar

kadrlarni tayyorlash, ta'lim, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim.

Kirish. Aksariyat olimlar xozirgi vaqtda jamiyatning rivojlanishi ta'lim sifati bilan bog'liqligini ilmiy nuqtai nazardan isbotlab berishgan. Oxirgi yillarda yuzaga kelgan globallashuv jarayonlari ta'lim sohasiga ham jadal sur'atlar bilan kirib kelmoqda, axborot ma'lumotlarining ko'pligi, innovatsion texnologiyalarning o'z navbatida ta'lim mazmunida o'zgarishlar kiritilishini taqozo qilmoqda. Ta'limning bugungi kundagi vazifasi sohaga qo'yilgan davlat siyosatini amalga oshirish, kadrlar tayyorlash bo'yicha davlat talablarni sifatli bajarish, o'quv adabiyotlarining zamonaviy avlodini yaratish, o'qituvchi-murabbiylarning metodikasini uzluksiz takomillashtirish, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalari asosida dars berish kabi pedagogikaning metodologik ahamiyatga ega muammolari bilan bevosita bog'liqdir.

Mavzuning dolzarbligi. Dunyoning xalqaro ilmiy markazlarida jahon andozalariga mos kompetentli mutaxassislar tayyorlash bo'yicha ilmiy izlanishlar olib borilib, mazkur tadqiqotlar asosida ta'lim jarayonida shaxsga yo'naltirilgan yondashuvdan foydalanish imkoniyatlari ta'lim sifati va samaradorligining oshishiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Bunda oliy ta'lim muassasalari talabalarining kasbiy kompetentligini shaxsga yo'naltirilgan ta'lim asosida shakllantirish va rivojlantirish jarayonlarini takomillashtirish yuzasidan amalga oshirilayotgan ilmiy izlanishlar natijasida hamshiralik ishi fanini o'qitishda yangi pedagogik

texnologiyalar asosida chuqur bilim berish va o'rgatish, talabalar ilmiy dunyoqarashini kengaytirish hamda hamshiralik ishi mutaxassislarini muammoli vaziyatlarda mustaqil fikrlovchi, ijodiy faoliyat yurita oladigan, ijodkor mutaxassislarni kreativlik asosida tayyorlashning ahamiyati dolzarb hisoblanadi. Bu esa shaxsga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalaridan o'quv jarayonida samarali foydalanish zarurligini taqozo etadi.

Mamlakatimizda ta'lim tizimini isloh qilishning asosiy yo'nalishlaridan biri bu xorijiy tajribalar asosida yuqori samarali pedagogik texnologiyalarni tatbiq etish hamda innovatsion jarayonlarni qo'llab-quvvatlash orqali ta'lim va kadrlar tayyorlash sifatini yuqori darajaga ko'tarishdir. Oliy tibbiy ta'lim jarayoniga kredit modul tizimini joriy etishning asosiy talablaridan biri talaba (shaxs)ga yo'naltirilgan ta'limni tashkil etishdir. Bu ta'lim tizimi talabalarda mustaqil fikrlash, o'z bilimini boshqalar bilan ulashish, o'zi uchun qaror qabul qila olish salohiyatlarini shakllantirishga yo'naltiriladi.

Hozirgi kunga qadar shaxsga yo'naltirilgan ta'lim muammosi sifatida ham mahalliy, ham xorijiy olimlar keng tadqiq etilgan bo'lsa-da, uni aynan tibbiy ta'limda qo'llash, o'zlashtirish va o'qitishning pedagogik shartlari, texnologiyalarini takomillashtirish xususiyatlarni hisobga olgan holda tadqiq etish e'tibordan chetda qolmoqda. Aynan tibbiy ta'limda shaxsga yo'naltirilgan ta'lim metodik-didaktik asos va texnologiyalarini tadqiq etish, uni takomillashtirish zarurati mavzuni dolzarbligini belgilab berdi.

Tahlillar va natijalar. Zamonaviy sharoitda talabalarning o'qitish sifatini oshirish maqsadida innovatsion ta'lim shakllaridan foydalanish katta ahamiyat kasb etmoqda.

Shunday ta'limlardan biri bo'lgan shaxsga yo'naltirilgan ta'lim talabaning iqtidorini ochib berishda muhim ahamiyatga kasb etmoqda. An'anaviy pedagogik texnologiyalardan farqli ravishda shaxsga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyasining markazida har-xil vaziyatlarda qarorlarni mustaqil, nostandart fikrlash fazilatlariga ega talaba shaxsi turadi.

Talabalarda shaxsga yo'naltirilgan ta'lim orqali hamshiralik ishi fanining o'qitishning metodik ta'minotini takomillashtirish yuzasidan tajriba-sinov ishlari uchun asoslovchi, shakllantiruvchi va ta'kidlovchi bosqichlari belgilandi.

Bunda asosan multimediali elektron darslik (multimediali elektron kitob, darajali topshiriqlar to'plami, ko'p variantli avtomatlashtirilgan test, analitik-modellashtirish, konstruktiv-shakllantiruvchi intellektual kompyuter o'yinlari, videodars, korreksion-dagnostik, virtual detal modellari, glossariy)dan foydalanilib, anketa-so'rovnoma avtomatlashtirilgan darajalangan ko'p variantli testlar asosida baholandi.

Tajriba-sinov dasturini tuzishdan ko'zda tutilgan asosiy maqsad-tadqiqot konsepsiyasi, obyekti, predmeti, vazifalari va ilgari surilgan ilmiy farazlardan kelib chiqqan holda tajriba-sinov ishlari samaradorligini oshirishning amaliy jihatlari aniqlash va puxta o'rganish orqali eng maqbul shakl, metod va vositalarini belgilashdan iborat.

Shuni ta'kidlash kerakki, tajriba-sinov ishlari ilmiy-pedagogik tadqiqotning ajralmas qismi bo'lib, izlanishlar natijalarining haqqoniyligi, amaliy ahamiyati hamda tatbiqiylikni tasdiqlashning bosh mezonini hisoblanadi. Shunga ko'ra, *tajriba-sinov ishimizning maqsadi* olingan natijalarga ko'ra ta'lim va tarbiya jarayonining aniq muammolari echimiga oid pedagogik va metodik tavsiyalar, pedagogik innovatsiyalar, ta'lim sifatini oshirishga oid ilmiy asoslangan takliflar ishlab chiqish hamda Hamshiralik ishi fanini o'qitishda talabalarning o'quv bilish faoliyatini takomillashtirish samaradorligini tekshirishdir.

Xulosa qilib aytish mumkinki talabalar Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim jarayonida markaziy sub'ekti sifatida qaratilishiga, ularning mantiqiy va mustaqil fikrlash qobiliyatlarining o'sishiga, dars jarayoniga doimiy qiziqishining oshishiga, mustaqil ishlashga bo'lgan intilishlarining rivojlanishiga hissa qo'shadi va ta'limning sifat va samaradorligini oshiradi.

ADABIYOTLAR:

1. Н Бузалайхо. Бо'лажак hamshiralarni o'qitishda shaxsga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyasining samaradorligi. *Pedagog* 7 (3), 515-521.
2. Диканская Н.Н. Отсечная деятельность как основа управления качеством образования // Стандарт и Мониторинг в образовании. 2003. – № 3. – С. 38–42.
3. Монтессори М. Помоги мне это сделать самому. / Сост. М.В.Богуславский, Г.Б.Корнетов. – М.: ИД «Карпуз», 2000.
4. Монтессори М. Самовоспитание и самообучение в начальной школе. / Пер. с итал. Р.Ландсберг. – М.: «Работник просвещения», 1992. –С. 200.
5. Монтессори М. Развитие потенциальных возможностей человека. / Пер. с англ. Д.Смоляковой. // Бюллетен МАМА, 1993, №2,3,5.
6. Методические рекомендации по проектированию отсечных средств для реализации многоуровневых образовательных программ ВПО при компетентностном подходе / В.А. Богословский, Е.В. Караваева, Е.Н. Ковтун, О.П. Мелехова, С.Е. Родионова, В.А.Тарлыков, А.А. Шехонин. – М.: Изд-во МГУ, 2007. –148 с.
7. Делор Ж. Образование: сокровище скрытое. – М.: ЮНЕСКО, 1996.

8. Михайловский М.Н. Особенности социально-психологических компетенций. Актуальные вопросы современной психологии и педагогики : Сборник докладов XII-й Международной научной конференции (Липеск, 28 декабря 2012 г.).

9. Axunova G.N., Golish L.V., Fayzullaeva D.M. Pedagogik texnologiyalarni loyihalashtirish va rejalashtirish. / B.Yu.Xodiev tahriri ostida. – T.: «Iqtisodiyot», 2009.

10. Палсев М.А. Болонский протсесс и высшее медицинское образование в России // Вестник РАН. – Том 75. – № 2. – 2005. – с. 1067-1076.

11. Основы личностно-ориентированного образования. / И.С.Якиманская. – М.: «Бином. Лаборатория знаний», 2011.